

Zámek plný vlaků

Pravý poklad není vždycky vidět na první pohled. Za protihlukovou zdí dálnice by ho u Ústí nad Labem hledal asi málokdo. Přitom je tu schovaný novogotický zámek Trmice plný modelových kolejišť.

Text: Martin Karlík

Zámek nechal postavit v letech 1856 až 1863 hrabě Nostic. A dostal hned nový název, protože tady už jeden starý stál. Dnes už nemusíte řešit, na který jdete. Ten původní v roce 1956 zbořili. „Byl v takovém stavu, že se nedal zachránit,“ vypráví kastelán a nájemník na současném zámku Jan Souček. A i když nová budova přežila, tak se zachovala jen holá stavba. Vnitřní vybavení včetně nábytku bohužel zmizelo.

Dvě výstavy

Nový zámek v roce 1919 koupil průmyslník Karl Wulfrum. Později honosné sídlo věnoval městu, které tady zřídilo muzeum. To bylo veřejnosti otevřené až do roku 1964. Pak se kvůli špatnému stavu

a rekonstrukci odstěhovalo. Objekt ještě sloužil jako depozitář, ale návštěvníci už sem nemohli. A to přes tři desítky let.

Dokonce hrozilo, že zanikne. Důvodem k bourání byla plánovaná dálnice. Ta sice vznikla, ale nakonec existuje společně se zámekem. Dnes vás tu čekají hned dvě výstavy. Jedna se věnuje hornictví a druhá železnici.

Přijíždí vláčky

Porevoluční doba přinesla vlnu emancipace obcí, které byly za socialismu připojeny k sousedním větším vesnicím nebo městům. Řada jich zase získala samostatnost. Té se dočkaly v roce 1994 i Trmice, které se odpojily od Ústí nad Labem. To ale znamenalo majetkové spory o zámek.

Foto: Jakub Bouček

„Parním mašinkám se kouří z komínků, vlaky vydávají realistické zvuky, svítí, houkají a občas se ozve píšťalka pana výpravčího.“

Naštěstí se ho i přes dohady podařilo opravit. Dalším štěstím bylo, že si ho pronajal dnešní kastelán Jan Souček, bývalý strojevodoucí a železniční modelář. „V depu jsme měli modelářský kroužek. Tam jsem začínal,“ přibližuje svůj příběh. Modelářem je od svých dvanácti let. Vláčeků měl dost, a tak s ním do prázdných místností zámku vjely zmenšeniny parních i naftových lokomotiv, přejezdů, nádraží nebo návštěvidel.

Zahradní trať v pokoji

Místo krátkých postelí, ve kterých se muselo spát napůl vsedě, jak to mají všude jinde, tady uvidíte 200 lokomotiv a 800 vagonků. Ty jezdí po 400 metrech kolejí. Celkem tady je 13 kolejišť různých měřítek a ze všech možných koutů světa.

V jedné z místností uvidíte modely, které jsou větší, než bývá zvykem. Nejde o širokorozchodnou trať. Jedná se o velikost G určenou pro zahradní trati. Zámecký park, kam by se tato železnice hodila, je ale veřejně přístupný. Z obav o bezpečí vláčeků tak mašinky jezdí raději v jedné ze zámeckých komnat.

Osobní přístup

Co sál, to jiná krajina, jiné měřítko nebo jiná epocha. Nechybí tu ani zimní scenerie s umělým sněhem, noční krajina nebo vláčky v měřítku O postavené z legendární stavebnice Merkur. Parním mašinkám se kouří z komínků, vlaky vydávají realistické zvuky, svítí, houkají a občas se ozve píšťalka pana výpravčího, hlášení staničního rozhlasu nebo zaslechnete část komunikace z vysílačky.

Místo brigádníka, který se jen našprtal průvodcovský text a chce mít skupinku rychle za sebou, v Trmicích provází návštěvníky samotný kastelán. Všechny vláčky tak pro návštěvníky vypustí na trať a zodpoví každý dotaz, jaký vás jen při pohledu na jeho sbírku napadne. □

Co je kolejová splítka?

Na železniční modelové expozici v trmickém zámku můžete vidět i kolejovou splítku. Co to znamená? Jde o úsek na železniční nebo tramvajové trati, po němž jsou vedeny koleje dvou či více rozchodů nebo dvě koleje stejných rozchodů, které ale dovolují jízdu jen jedné soupravy. V praxi se tato technická zvláštnost řeší obvykle tak, že mezi dvě kolejnice širšího rozchodu jsou vloženy dvě další kolejnice.

